

Програм IPA Европске уније за Босну и Херцеговину

Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета

*Активност 1.4: Студијско путовање у Беч
(Извјештај)*

Пројекат финансира Европска унија

Пројекат реализује Агенција за европске интеграције и
економски развој (АЕИ)

Твининг пројекат

„Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета“ (BA11-IB-OT-02)

Овај пројекат представља партнерство Босне и Херцеговине (у даљем тексту: БиХ) и Аустрије који финансира Европска унија из средстава Инструмената за претприступну помоћ (IPA 2011) у износу од 1 милион евра.

Укупно трајање пројекта је 24 мјесеца, почевши од 13. септембра 2013. до 12. септембра 2015. године. Циљ пројекта је повећање мобилности и запошљавања радне снаге кроз побољшање квалитета високошколских установа у складу са болоњским процесима. Сврха пројекта је унапређење и јачање људских ресурса и институционалних капацитета за обезбјеђивање квалитета у високом образовању. Главни партнер за провођење пројекта је Агенција за развој високог образовања и обезбјеђивање квалитета (у даљем тексту: Агенција), а остали партнери су Министарство цивилних послова БиХ, надлежна министарства образовања на ентитетском и кантоналном нивоу, Одјељење за образовање у Влади Брчко дистрикта Босне и Херцеговине, Агенција за акредитацију високошколских установа Републике Српске (у даљем тексту: HEAARS), те високошколске установе у Босни и Херцеговини. У име Аустрије, пројекат проводи Агенција за европске интеграције и економски развој (у даљем тексту: AEI). Агенција за обезбјеђивање квалитета и акредитацију Аустрије (у даљем тексту: AQ Austria) у сарадњи са релевантним стручњацима обезбјеђује одговарајућу експертизу током провођења пројекта.

Особље пројекта

Александер Колер, руководилац Твининг пројекта, држава чланица Аустрија
Хусеин Нанић, руководилац Твининг пројекта, држава корисница Босна и Херцеговина

Марија Е. Вебер, стални савјетник за питања Твининг пројекта (у даљем тексту: RTA), држава чланица Аустрија
Маја Мацан, партнер RTA, држава корисница Босна и Херцеговина

Компонента 1

Анализа законских прописа / Активност 1.4: Студијско путовање у Беч
(Извјештај)

Међународни стручњак за област високог образовања ангажован на изради извјештаја са студијског путовања

Марија Е. Вебер, RTA, држава чланица Аустрија

Лекторисање

Сузана Трубајић, преводилац RTA

1	Увод.....	4
2	Студијско путовање у Аустрију – основне карактеристике екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији	5
2.1	Процес реорганизације области обезбјеђивања квалитета у Аустрији.....	5
2.2	Процедуре за екстерно обезбјеђивање квалитета у Аустрији	6
2.3	Области за евалуацију за различите процедуре за обезбјеђивање квалитета	8
2.4	Организациона структура AQ Austria	Error! Bookmark not defined.
2.5	Екстерна евалуација AQ Austria.....	12
3	Коначни закључци са студијског путовања	12
4	Питања која су поставили учесници, а која су од значаја за састанак у AQ Austria и у Савезном министарству	14
5	Питања која су поставили учесници, а која су од значаја за састанак са конференцијама за јавне и приватне универзитете, те универзитете примјењених наука	14
6	Презентације и учесници из државе чланице	17

1 Увод

У току Твининг пројекта „Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета“ четрнаест (14) функционера¹ из БиХ су у склопу прве од четири компоненте под називом „Анализа законских прописа“ имали прилику да учествују у студијском путовању у Аустрију.²

Готово сви учесници су узели учешћа и у разговорима који су одржани током Активности 1.1, „Анализа законских прописа у Босни и Херцеговини“.³ Учесници из државе кориснице посјетили су Савезно министарство за науку и истраживање (у даљем тексту: Савезно министарство), AQ Austria, Конференцију јавних универзитета (у даљем тексту: uniko), Конференцију приватних универзитета (у даљем тексту: oruk), те Конференцију универзитета за примјењене науке (у даљем тексту: FHK).⁴

Студијско путовање се заснивало на претпоставци да ће се искуство у недавној реформи у области екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији уклопити у даљу дискусију и дубинску анализу тренутног стања у области екстерног обезбјеђивања квалитета у високом образовању. У ту су сврху функционери из БиХ, представници надлежних образовних органа и Агенције, имали прилику да учествују у студијској посјети аустријским институцијама.

Учесници су прије студијског путовања требали да пошаљу питања у вези са радом и функционисањем екстерног обезбјеђивања квалитета у високом образовању, и уопште у вези са законским оквиром за екстерно обезбјеђивање квалитета и високо образовање у Аустрији. Након тога су питања груписана према заказаним радним састанцима како би се права група питања поставила релевантним аустријским стручњацима и представницима. Сви аустријски стручњаци и представници замољени су да своје презентације структуришу у складу са питањима за дискусију која су учесници из државе кориснице утврдили, а која их занимају. Руководилац пројекта и стални савјетник за питања Твининг пројекта су прије студијског путовања свим аустријским стручњацима и представницима дали основне информације. За сва излагања аустријских стручњака обезбијеђен је усмени превод током радних састанака, а након студијског путовања презентације су свим учесницима из државе кориснице обезбијеђене на енглеском и њиховом језику.

Сви учесници из државе кориснице позвани су да током свих радних састанака учествују у отвореним дискусијама, а поред тога су охрабрани да и сами прате да ли су питања која су претходно доставили и области које их интересују обухваћене током презентација и дискусија. Сви радни састанци завршени су заједничким закључком, који се концентрисао на главне налазе појединачних састанака и цијелог радног дана.

¹ Запослени и руководство Агенције за развој високог образовања и обезбјеђивање квалитета у БиХ, представници министарстава и министри задужени за високо образовање.

² Генерални преглед Твининг пројекта „Јачање институционалних капацитета у обезбјеђивању квалитета“ заснива се на четири компоненте. Планиране активности у склопу те четири компоненте дјелимично ће се одвијати истовремено, и биће међусобно повезане. Прва компонента, односно „Анализа законских прописа“, састоји се од анализе законских прописа у БиХ (Активност 1.1), анализе одабраних законских оквира, прописа и процедура за екстерно обезбјеђивање квалитета у поређењу са Другим дијелом и Трећим дијелом ESG-а (Активност 1.2), активности (Активност 1.3) која се концентрише на препоруке које произилазе из правне анализе за релевантне заинтересоване стране у области високог образовања и обезбјеђивања квалитета у БиХ, те студијског путовања у Беч (Активност 1.4).

³ Ковачевић, Ади/Бауман, Бастиан/Ниче, Вероника: Активност 1.1: Анализа законских прописа – Синтеза законских одредби и компилација постојећих прегледа (извјештај) (Извјештај стручњака).

⁴ Видјети Програм студијског путовања.

2 Студијско путовање у Аустрију – основне карактеристике екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији

Током различитих радних састанака, учесници из државе чланице упознати су са основним карактеристикама екстерног обезбјеђивања квалитета у високом образовању у Аустрији. Информације су биле концентрисане на:

- недавну реформу у области екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији,
- улогу и надлежности AQ Austria и Савезног министарства у области екстерног обезбјеђивања квалитета,
- организациону структуру AQ Austria,
- различите приступе екстерном обезбјеђивању квалитета,
- области за евалуацију код институционалне акредитације и ревизије, те акредитације и ревизије студијских програма.

2.1 Процес реорганизације области обезбјеђивања квалитета у Аустрији

Процес реорганизације је за циљ имао превазилажење претходно фрагментираног система екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији, односно стављање тих сегмената под исти оквир. Израђен је један оквирни закон о екстерном обезбјеђивању квалитета и формирана једна агенција на државном нивоу – AQ Austria. AQ Austria је спој три раније институције и то:

- Агенције за обезбјеђивање квалитета Аустрије (AQA) (јавни универзитети)
- Савјета за универзитете за примјењене науке (FHR – Fachhochschul Council)
- Савјета за акредитацију Аустрије (OAR) (приватни универзитети).

Прије тога, дошло је до интензивног процеса јавне расправе који је укључивао све релевантне заинтересоване стране. Главни циљеви процеса реорганизације били су сљедећи:

- окончати фрагментацију екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији (законски оквир, процедуре, тијела),
- израдити кохерентан (кохерентнији) национални систем екстерног обезбјеђивања квалитета,
- успоставити једну агенцију која покрива различите секторе високог образовања (јавни и приватни универзитети, универзитети за примјењене науке).

Закон о обезбјеђивању квалитета у високом образовању (у даљем тексту: HS-QSG, из 2012. године) ступио је на снагу у марту 2012. године.

HS-QSG уређује различите приступе екстерном обезбјеђивању квалитета у Аустрији, те уређује предмет рада и обавезе AQ Austria и њених тијела. Екстерно обезбјеђивање квалитета је обавезно за све врсте високошколских установа које се помињу у HS-QSG-у и оне су обавезне да редовно проводе те активности (уз разлике које су наведене у HS-QSG-у).

Укратко, законски прописи за екстерно обезбјеђивање квалитета су сљедећи:

- Закон о обезбјеђивању квалитета у високом образовању (HS-QSRG 2012),
- Закон о универзитетима (Universitätsgesetz, UG 2002): од јавних универзитета се захтијева да успоставе дјелотворан систем за управљање квалитетом. Као резултат измјењеног и допуњеног HS-QSG-а (члан 22), ревизије су постале утврђена карактеристика екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији,
- Закон о универзитетима за примјењене науке (FHSTG) – законски основ за акредитацију студијских програма на универзитетима за примјењене науке и акредитацију нових установа у сектору примјењених наука прописан је у Глави 8 овог закона. У Глави 2, став 3, овог измјењеног и допуњеног закона од тијела које обезбјеђује одређени курс на универзитету за примјењене науке захтијева се да успостави систем за управљање квалитетом (екстерно обезбјеђивање квалитета > ревизије) (чл. 22. и 23. HS-QSG-а),
- Закон о приватним универзитетима (PUG): наводи предуслове за акредитацију, законски статус приватних универзитета и њиховог наставног особља и студената, док HS-QSG (члан 24) садржи конкретне одредбе које се тичу акредитације приватних универзитета и везаних питања.

Према HS-QSG-у, дефиниције екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији су сљедеће:

- **Шта је циљ екстерног обезбјеђивања квалитета?** Концепти и мјере за ревидирање и побољшање рада ВШУ-а.
- **Шта је предмет рада екстерног обезбјеђивања квалитета?** Периодична евалуација квалитета у области наставе, истраживања и администрације.
- **Шта су процедуре за екстерно обезбјеђивање квалитета?** Формални процеси које проводе независни и екстерни ревизори који утврђују усклађеност образовних установа и студијских програма или система за управљање квалитетом образовне установе са претходно дефинисаним критеријумима и стандардима.

Законски оквир, али и различити прописи и смјернице за екстерно обезбјеђивање квалитета које дефинише AQ Austria, осигуравају Европске стандарде и смјернице (у даљем тексту: ESG).

2.2 Процедуре за екстерно обезбјеђивање квалитета у Аустрији

Учесници из државе чланице упознати су са различитим процедурама које се тичу екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији:

- акредитација се сматра формалним признањем на савезном нивоу једне образовне установе (институционална акредитација) или студијског програма (програмска акредитација) које се заснива на претходно дефинисаним критеријумима и стандардима,
- ревизија/сертификација се сматра формалним сертификатом усклађености система управљања квалитетом образовне установе са претходно дефинисаним критеријумима и стандардима.

Истакнуто је да процедуре за екстерно обезбјеђивање квалитета у Аустрији у обзир узимају *специфичне карактеристике различитих високошколских установа*, а које су обухваћене HS-QSG-ом:⁵

- јавни универзитети
- приватни универзитети
- универзитети за примјењене науке (Fachhochschulen).

Учесници из државе чланице упознати су са чињеницом да јавни универзитети морају да прођу процедуре за институционалну ревизију, док су приватни универзитети обавезни да изврше институционалну акредитацију и акредитацију студијских програма (и поновну акредитацију). Учесници су сазнали да већ основани универзитети за примјењене науке за нове студијске програме морају да прођу поступак за акредитацију, али нису обавезни да изврше поновну акредитацију. Као и јавни универзитети, већ основани универзитети за примјењене науке обавезни су да прођу поступак поновне акредитације. За разлику од већ основаних универзитета за примјењене науке, новоосновани морају, слично као и приватни универзитети, да прођу институционалну и програмску акредитацију, те поновну акредитацију. Тек након периода од дванаест (12) година они су једнаки као много раније основани универзитети за примјењене науке.

	Јавни универзитети (чл. 22. HS-QSG)	Универзитети за примјењене науке (чл. 22. и 23. HS-QSG)	Приватни универзитети (чл. 24. HS-QSG)
Акредитација студијских програма	- - -	неограниченог трајања, током трајања институционалне акредитације; није могуће постављати услове	неограниченог трајања, током трајања институционалне акредитације; није могуће постављати услове
Акредитација установа	- - -	6 година; није могуће постављати услове	6 година; није могуће постављати услове
Поновна акредитација установа	- - -	неограниченог трајања, током трајања сертификата добијеног путем ревизије; могуће постављати услове	6 година, затим 12 година; могуће постављати услове

⁵ HS-QSG-ом нису обухваћене високе школе за едукацију наставника у Аустрији.

Добијање сертификата за интерни систем управљања квалитетом (ревизија)	7 година; могуће постављати услове	7 година, након периода акредитације у трајању од 12 година без прекида; могуће постављати услове	- - -
---	------------------------------------	---	-------

Током различитих радних састанака учесници су упознати и са разликама између интерног и екстерног обезбјеђивања квалитета. Истакнуто је да је интерно обезбјеђивање квалитета високошколских установа њихова *аутономна ствар*.

А што се тиче појма акредитације, *дато је образложење да је акредитација формално признавање установа и/или студијских програма које је дефинисано прописаним процедурама*. Учесници су поменули да би се процес акредитације могао посматрати као еквивалентан лиценцирању у систему БиХ. Истакнуто је да акредитација иде у смјеру постизања *одговорности*, док је ревизија/сертификација усмјерена према *побољшању/јачању квалитета*.

Учесници су информисани да све процедуре проводе независне комисије стручњака. Комисије су обавезне да се држе прописаних стандарда и критеријума које је прописала AQ Austria. Сви прописи и смјернице објављени су на интернет страници AQ Austria. Прије посјета установама све комисије стручњака прођу кроз обуку коју организује и проводи AQ Austria. Дата је илустрација да су запослени у AQ Austria (координатор пројекта) нпр. одговорни за обучавање комисија стручњака, да вође пројеката учествују у посјетама установама и да имају свеобухватну функцију да координишу и прате процесе екстерног обезбјеђивања квалитета.

Резултати процедура за акредитацију и ревизију (извјештаји комисија, укључујући и коначну одлуку Одбора AQ Austria) *морају се објавити на интернет страницама и високошколских установа и AQ Austria*. Извјештаји морају бити написани на начин који је прихватљив широкој и разноврсној публици.

2.3 Области за евалуацију за различите процедуре за обезбјеђивање квалитета

Током радних састанака учесници су упознати са различитим областима за евалуацију, како су дефинисане у HS-QSG-у. Различите области за евалуацију су сљедеће:

Институционална акредитација (приватни универзитети / универзитети за примјењене науке)

- **Области за евалуацију код институционалне акредитације** (према HS-QSG-у, то треба да одреди AQ Austria)
 - циљеви и профил
 - планирање развоја
 - студијски програми и настава
 - (примјењено) истраживање и развој

- организација високошколске установе и њене активности
- финансирање и ресурси
- сарадња у земљи и на међународном нивоу
- систем управљања квалитета

Акредитација студијских програма (приватни универзитети / универзитети за примјењене науке):

- **Области за евалуацију код програмске акредитацију** (према HS-QSG-у, то треба да одреди AQ Austria)
 - студијски програм и управљање њиме
 - запослени
 - обезбјеђивање квалитета
 - финансирање и инфраструктура
 - примјењено истраживање и развој
 - сарадња у земљи и међународна сарадња

Ревизија (јавни универзитети / универзитети за примјењене науке – након периода акредитације у трајању од дванаест година без прекида)

- преглед система за управљање квалитетом установе, његове организације и функционисања у кључним областима ВШУ-е
- **Области за евалуацију** (према HS-QSG-у, то треба да одреди AQ Austria)
- стратегија квалитета и њена интеграција у управљању ВШУ-ом
- структуре и процедуре за обезбјеђивање квалитета у области студијских програма и наставе, (примјењеног) истраживања и побољшања у области умјетности, организације, администрације и запослених
- интеграција интернационализације и друштвених циљева у систем за управљање квалитетом
- информациони системи и ангажман група заинтересованих страна
- структуре и процедуре за обезбјеђивање квалитета ради добијања сертификата за програме за даље образовање које нуде универзитети за примјењене науке
 - ВШУ-е имају слободу избора агенције (наведену у Европском регистру за обезбјеђивање квалитета у високом образовању (у даљем тексту: EQAR) или међународно признату агенцију за обезбјеђивање квалитета)⁶
 - иста високошколска институција не може провести и ревизију и пружати услуге консалтинга.

Учесници су били нарочито заинтересовани за питање да ли је екстерно обезбјеђивање квалитета, нарочито акредитација, обавезно за студијске програме сва три циклуса студија (bachelor/master/докторски студиј) или само за први и други циклус. Дато је образложење да у оним секторима за које је акредитација обавезна и који се својим посебним законима обавезни да понуде и докторске студијске програме (нпр. приватни универзитети) и докторски студијски програми подлијежу акредитацији.

Надаље је образложено да је *AQ Austria* одговорно тијело за *поступке акредитације* за оне високошколске установе које су обавезне да прођу акредитацију. А што се тиче оних високошколских установа које су обавезне да прођу *ревизију/сертификацију*, односно

⁶ EQAR: www.eqar.eu.

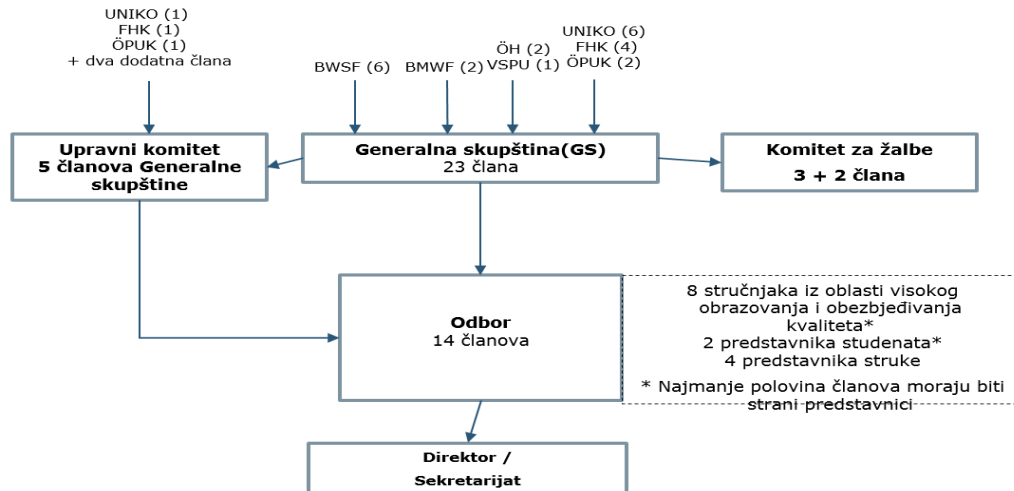
јавних универзитета и већ дуже основаних универзитета за примјењене науке, *оне имају слободу да изаберу било коју међународно признату агенцију и/или агенцију наведену у EQAR-у, како је горе поменуто.*

Што се тиче *трошкова за поступке екстерног обезбјеђивања квалитета*, дато је образложење да високошколске установе морају саме да покрију своје трошкове. Образложено је да AQ Austria има право да наплати накнаду коју одређује за сваки појединачни случај поступка екстерног обезбјеђивања квалитета који проведе. Учесници су упознати са чињеницом да та накнада обухвата саме трошкове евалуације, као и паушални износ за административну накнаду за AQ Austria. Према HS-QSG-у, AQ Austria мора да утврди паушални износ административне накнаде за поступке обезбјеђивања квалитета на високошколским установама и мора да их објави. Конкретан износ мора одобрити надлежни савезни министар.

2.4 Организациона структура AQ Austria

Током студијског путовања, учесници су упознати са организационом структуром AQ Austria и начином на који се она финансира. Учесници су сазнали да су тијела AQ Austria сљедећа:

- Управни комитет, Одбор, Комитет за жалбе и Генерална скупштина.

BWSF – Savjetodavno vijeće za ekonomska i socijalna pitanja (6 predstavnika)
 BMWF – Savezno Ministarstvo nauke i istraživanja (2 predstavnika)
 nauka (4 predstavnika)
 ÖH – Austrijska državna unija studenata (2 predstavnika)
 VSPU – Udruženje za uspostavu i promovisanje državnog studentskog predstavnništva na privatnim univerzitetima (1 predstavnika)

UNIKO – Univerziteti Austrija (6 predstavnika)
 FHK – Austrijsko udruženje univerziteta primjenjenih
 OPUK – Konferencija austrijskih privatnih univerziteta

У вези са организационом структуром истакнуто је да је *Одбор AQ Austria* тијело које доноси одлуке. Одбор доноси одлуке о екстерном обезбјеђивању квалитета, а одлука о акредитацији мора се доставити Савезном министарству. Надлежни савезни министар мора одобрити одлуку Одбора прије него што се изда званично обавјештење. Поменуто је и да се одобрење неће дати уколико се одлуком крши било која одредба из HS-QSG-а, или уколико је одлука у супротности са *националним циљевима у области високог образовања*. У случају ревизија, одлука Одбора о издавању сертификата не мора се поднијети Савезном министарству.

Поред овог кратког прегледа различитих процедура за екстерно обезбјеђивање квалитета, посебна пажња посвећена је улози AQ Austria уопште, њеним одговорностима као агенције за обезбјеђивање квалитета и акредитацију, а у погледу надзора и праћења високошколских установа у Аустрији. Истакнуто је да AQ Austria има *надзорну функцију само над оним установама и студијским програмима који су обавезни да прођу поступак акредитације*, односно приватним и универзитетима за примјењене науке, али не и над јавним универзитетима.

AQ Austria се финансира путем савезних средстава које надлежно савезно министарство обезбјеђује на годишњем нивоу. Поред тога, AQ Austria мора испуњавањем својих задатака да ствара властите приходе (нпр. поступци за екстерно обезбјеђивање квалитета, консалтинг, итд). У вези са одговорношћу AQ Austria, дато је образложење да је она обавезна да путем надлежног савезног министра извјештава Национални савјет.

Кратко наведене улоге и надлежности AQ Austria:

- израда и провођење процедура за екстерно обезбјеђивање квалитета
- процедуре за ревизију и акредитацију, у складу са домаћим и међународним стандардима
- надзор над **акредитованим** ВШУ-има и **акредитованим** студијским програмима
- студије и системске анализе, евалуације
- пружање информација, давање савјета и консалтинг
- међународна сарадња

Кратко наведене улоге и надлежности Одбора AQ Austria:

- одлука о акредитацији и добијању сертификата/ревизији
- одлука о стандардима, смјерницама и процедурама
- пренос одлука релевантном савезном министарству
- одлука о извјештајима (подноси се државном Парламенту)
- објављивање резултата акредитације и ревизије
- надзор над акредитованим ВШУ-има и њиховим студијским програмима
- надзор над AQ Austria.

У погледу својих одлука, Одбор не подлијеже директивама.

Током ове радионице, учесници су разговарали и о *односу AQ Austria и различитих заинтересованих страна* (високошколске установе, Савезно министарство). Тај однос би се укратко могао описати на сљедећи начин:

- заинтересоване стране имају своје представнике у Генералној скупштини и Управном комитету,

- номиновање чланова Одбора (Генерална скупштина, Министарство), одобравање чланова Одбора (Министарство),
- давање мишљења о прописима, стандардима и процедурама (Одбор о томе треба самостално да доноси одлуке) (Управни комитет),
- обезбјеђивање финансијских средстава (Министарство),
- одобравање одлука о акредитацији (Министарство),
- праћење активности поводом одлука о ревизијама за јавне универзитете (у склопу трогодишњих извјештаја о провођењу) (Министарство),
- конференције, семинари.

2.5 Екстерна евалуација AQ Austria

Као и друге агенције, AQ Austria и сама мора проћи процес екстерне евалуације, с циљем провјере да ли је усклађена са условима из ESG-а, те ради стицања статуса пуноправне чланице у Европској асоцијацији за обезбјеђивање квалитета у високом образовању (у даљем тексту: ENQA)⁷ и стављања на листу EQAR-а. Све три раније аустријске агенције биле су пуноправне чланице ENQA-е. AQ Austria ће наредних мјесеци проћи кроз процес екстерне евалуације. Као што је горе већ поменуто, законски оквир, али и различити прописи и смјернице за екстерно обезбјеђивање квалитета које дефинише AQ Austria, осигуравају ESG.

3 Коначни закључци са студијског путовања

- Учесници су информисани о основним идејама којима се руководило приликом успоставе новог система екстерног обезбјеђивања квалитета у Аустрији
 - Спајање три ранија тијела одговорна за екстерно обезбјеђивање квалитета у једно, односно у AQ Austria
 - АQA (јавни универзитети)
 - Савјет за универзитете за примјењене науке (FHR)
 - Савјет за акредитацију (OAR, приватни универзитети)
 - Закон о обезбјеђивању квалитета у високом образовању из 2012. године за циљ има стварање једног кохезивног параметарског оквира који доприноси јачању узајамног повјерења и узајамном признавању три сектора високог образовања. Са даљим развојем оквира за екстерно обезбјеђивање квалитета треба да дође и до побољшања у пропусности између ова три сектора. Поред овог оквирног закона, актуелна су и три закона о високошколским установама у Аустрији:
 - Закон о универзитетима из 2002. (UG 2002)
 - Закон о приватним универзитетима (PUG)
 - Закон о универзитетима за примјењене науке (FHStG).

(Сви закони могу се пронаћи на: <http://www.bmwf.gv.at/home/bmwf/legislation/>)

⁷ ENQA: www.enqa.eu. Како би постале пуноправне чланице, агенције морају проћи процес екстерне евалуације у смислу испуњавања критеријума за чланство у ENQA-и. Према EQAR-у, агенције за обезбјеђивање квалитета, било у Европи или ван ње, које су путем екстерне евалуације коју проводе независни стручњаци показале да су у великој мјери усклађене са ESG-ем могу се пријавити да буду уврштене у Регистар.

- Учесници су информисани о томе да се HS-QSG-ом не дефинишу само процедуре за екстерно обезбјеђивање квалитета, већ и организациона структура AQ Austria и њеног тијела за доношење одлука, Одбора, те улога и одговорности других тијела (Управни комитет, Комитет за жалбе и Генерална скупштина), али исто тако и однос са Савезним министарством.
- Учесници су информисани о томе да аустријски приступ екстерном обезбјеђивању квалитета не функционише по принципу „један модел за све“ него поштује разлике у оквиру сектора високог образовања (одговорности за надзор, праћење, управљање, финансирање, итд):
 - институционална и програмска акредитација за јавне универзитете (укључујући поновну акредитацију)
 - институционална и програмска акредитација за нове универзитете за примјењене науке (укључујући поновну акредитацију)
 - програмска акредитација и институционална ревизија за већ основане универзитете за примјењене науке
 - институционална ревизија за јавне универзитете.
- Учесници су информисани да AQ Austria врши надзор над акредитованим студијским програмима и акредитованим установама (приватни и универзитети за примјењене науке).
- Учесници су информисани о конкретном појму акредитације и ревизије/сертификације:
 - Акредитација је формално признање на савезном нивоу једне образовне установе (институционална акредитација) или студијског програма (програмска акредитација) које се заснива на претходно дефинисаним критеријумима и стандардима. Након успјешног поступка акредитације, установа добија дозволу да нуди студијске програме. Акредитација је више *оријентисана на одговорност*.
 - Сертификација (након ревизије) је формални сертификат усклађености система управљања квалитетом образовне установе са претходно дефинисаним критеријумима и стандардима. Ревизија је углавном *оријентисана на побољшања*.
- Током студијског путовања учесници су упознати са чињеницом да је ЕСГ примјењен у релевантним законским оквирима (HS-QSG) и прописима који се баве екстерним обезбјеђивањем квалитета (смјернице и прописи које је донијела AQ Austria), али и у различитим процедурама – за акредитацију и ревизију – у Аустрији и на међународном нивоу. Успркос томе, учесници су постали свјесни и чињенице да се, као што је то случај у многим другим европским земљама, и аустријски приступ суочава са бројним изазовима, како у прошлости тако и у будућности.

4 Питања која су поставили учесници, а која су од значаја за састанак у AQ Austria и у Савезном министарству

1. Генерално рад Министарства: одговорност за постојећи законски оквир, механизми за ефикасно провођење законског оквира, модели за провођење, примјери добре праксе, расположиви људски и материјални ресурси, потешкоће и критичне тачке, планови за развој.
2. Које су надлежности Министарства у погледу високошколских установа и генерално у погледу високог образовања?
3. Шта су надлежности Министарства у процедурама за акредитацију?
4. Шта су надлежности AQ Austria у високом образовању?
5. Шта су надлежности AQ Austria у поступцима за акредитацију (укључујући жалбене поступке)?
6. Шта је улога Одбора AQ Austria у процесу доношења одлука везаних за питања акредитације?
7. Како је организован систем интерног обезбјеђивања квалитета (управљање) у AQ Austria?
8. Које су законске одредбе и поступци везани за обезбјеђивање квалитета, укључујући жалбене поступке?
9. Који се прописи односе на акредитацију, процес институционалне акредитације и процес програмске акредитације, укључујући докторске студије?
10. Постоје ли минимални услови за рад универзитета, нарочито за медицинске факултете и здравствени студиј?
11. Шта је обавезујуће и исто за све високошколске установе у Аустрији и ко издаје такве прописе (екстерно обезбјеђивање квалитета, успостављање нове ВШУ, итд.)?
12. Ко и како проводи екстерно обезбјеђивање квалитета и у којим временским интервалима?
13. Детаљно о процесу акредитације:
 - a. писање самоевалуационог извјештаја
 - b. именовање стручњака
 - c. рад комисија стручњака, писања извјештаја стручњака
 - d. независност рада стручњака
 - e. оцјењивање усклађености са критеријумима
 - f. плаћање екстерних евалуација, наредне активности
 - g. праћење провођења препорука и налаза
 - h. улога Министарства и односи између свих учесника у процесу акредитације
 - i. статус неакредитованих ВШУ-а, законске обавезе ВШУ-а у погледу акредитације.
14. Да ли све високошколске установе морају да се акредитују?
15. Да ли је акредитација услов за обављање дјелатности високог образовања, који је статус установа које не прођу (поступак) за екстерну евалуацију?

16. Које су разлике између поступка лиценцирања и акредитације у Аустрији?
17. Која је улога Министарства у лиценцирању и акредитацији?
18. Која је процедура и који су услови за успостављање нове ВШУ?
19. Како се ВШУ-е финансирају у Аустрији? (Да ли је финансирање повезано са екстерним обезбеђивање квалитета?)
20. Да ли постоји процес праћења успостављених ВШУ? Ко је одговоран за праћење?
21. Да ли су академска звања повезана са циклусима у високом образовању (bachelor/master/докторат) и да ли су повезани са пословима – запослењем? (П – само уколико за ову тему буде времена)

5 Питања која су поставили учесници, а која су од значаја за састанак са конференцијама за јавне и приватне универзитете, те универзитете примјењених наука

1. Конференција за јавне универзитете (uniko), приватне универзитете (oeruk), и универзитете примјењених наука (FHK): начин функционисања, искуства са примјерима добрих пракси у (екстерном) обезбјеђивању квалитета, критичне тачке, модели развоја?
2. Шта је улога ректорских конференција у високом образовању и у процесу екстерног обезбјеђивања квалитета?
3. Како је организовано интерно управљање квалитетом у ВШУ-и? (законски услови, приступи, одговорности)
4. Који су услови за успостављање нових студијских програма?
5. Ко и како проводи екстерно обезбјеђивање квалитета и у којим временским интервалима?
6. На које начин процес самоевалуације / самовредновања ВШУ-е доприноси (екстерном) обезбјеђивању квалитета?
7. Деталјно о процесу акредитације – аспекти од значаја за ВШУ:
 - a. писање самоевалуационог извјештаја
 - b. именување стручњака
 - c. рад комисија стручњака, писања извјештаја стручњака
 - d. независност рада стручњака
 - e. оцјењивање усклађености са критеријумима
 - f. плаћање екстерних евалуација, наредне активности
 - g. праћење провођења препорука и налаза
 - h. улога Министарства и односи између свих учесника у процесу акредитације
 - i. статус неакредитованих ВШУ-а, законске обавезе ВШУ-а у погледу акредитације.
8. Каква су искуства са процесима акредитације (екстерно обезбјеђивање квалитета) приватних, јавних и универзитета примјењених наука?
9. Како се ВШУ-е у Аустрији финансирају? (Да ли је финансирање повезано са екстерним обезбјеђивањем квалитета?)

6 Презентације и учесници из државе чланице

Презентација - радионица са AQ Austria, 14. јануар 2014. године

Учесници испред AQ Austria:

- Др Ахим Хопбах, генерални директор, AQ Austria
- Мр Дитлинде Кастелиц, шеф Одјељења за ревизију и консалтинг, AQ Austria
- Др Марија Е. Вебер, RTA испред државе чланице, AQ Austria
- Мр Александер Колер, руководиолац пројекта испред државе чланице, Савезно министарство/Савјет за обезбјеђивање квалитета образовања наставника

Презентација - радионица са Савезним министарство за науку и истраживање, 15. јануар 2014. године

Учесници испред Савезног министарства за науку и истраживање:

- Др Ханес Диет, Одјељење И/11, Савезно министарство за науку и истраживање
- Др Андреас Нојхолд, Одјељење И/11, Савезно министарство за науку и истраживање
- Мр Гудрун Хаберл-Трампуш, Одјељење И/11, Савезно министарство за науку и истраживање

Презентација - радионица са предсједавајућим Конференције приватних универзитета, 15. јануар 2014. године

Учесници испред Конференције приватних универзитета:

- Проф. др Карл Вобер, предсједавајући, Конференција приватних универзитета

Презентација - радионица са генералним секретаром Универзитета Аустрија, 16. јануар 2014. године

Учесници испред Универзитета Аустрија:

- Мр Елизабет Фјориоли, генерални секретар, Универзитети Аустрија

Презентација - радионица са генералним секретаром Конференцијом универзитета за примјењене науке, 16. јануар 2014. године

Учесници испред Конференције универзитета за примјењене науке:

- Мр Курт Колезник, генерални секретар, Конференција универзитета за примјењене науке
- Мр Хајди Еска-Шојрингер, запослена на правним питањима и питањима обезбјеђивања квалитета, Конференција универзитета за примјењене науке